

РЕШЕНИЕ

№ 130

гр. гр.Мадан, 28.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – МАДАН в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: СЛАВЧО АС. ДИМИТРОВ

при участието на секретаря Елка Ст. Алендарова
като разглежда докладваното от СЛАВЧО АС. ДИМИТРОВ Гражданско дело
№ 20225430100177 по описа за 2022 година

Съдът е сезиран с искова молба от М. В. Б., ЕГН *****, с адрес село К., община Р., и от Е. В. Б., ЕГН *****, с адрес село С., община Р., и двамата действащи чрез пълномощника си адвокат М. О.- АК Смолян срещу: „К. Й.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № .., представлявано от управителя В. М. И., с която е предявен иск по чл. 55 ал.1, предл. първо от ЗЗД. В исковата молба се твърди, че на 06.10.2020 година в град Смолян общият наследодател на ищите В. З. Б. сключил Договор за паричен заем № *** към искане № *** с ответното дружество, по силата на който заемодателят „К. Й.“ ООД му е предоставил заем в размер на 700,00 лева, при следните параметри: Размер на погасителна вноска: 83,45 лв. Ден на плащане: 6-о число, Вид вноска: месечна ГПР: 48,190%, Брой вноски: 10, Месечен лихвен процент: 3.330%, Дата на първо плащане: 06.11.2020 г., Дата на последно плащане: 06.08.2021 г., Обща сума за плащане: 834,50 лв. На 16.01.2022г. В. З. Б. починал, като ищите са негови деца и законни наследници. Въпреки, че в чл. 3 т. 12 от договора за заем било посочено, че общата сума за плащане била в размер на 834,50 лева, ищите установили, че сумата, която баща им заплатил за погасяване на задълженията по договора била в размер на 1450 лева. На осн. чл. 6 от договора му била начислена неустойка в размер на 615,50 лева за неизпълнение на задължението му по чл. 6 от договора за заем в тридневен срок от сключването му да предостави обезпечение в съответствие с чл. 6 ал.2 от договора или представеното обезпечение не отговаря на условията, посочени в чл. 10 ал.2 т.1 от Общите условия към договора за заем: гаранции, отговарящи на определени условия, залог върху движима вещ, чиято пазарна стойност (оценка) надвишава два пъти общата сума за плащане по договора за заем, включващо договорената главница и лихва; първа по ред ипотека; предоставяне на безусловна банкова гаранция, отговаряща на определени условия. Възражават, че неустойката е нищожна на основание чл.26 ал.1 ЗЗД и на друго основание - чл.146 ал.1 от Закона за защита на потребителите във вр. чл.143 т.5 от ЗЗП, тъй като чл. 8 от договора е неравноправна клауза, която задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. В исковата молба се посочва, че в чл.8 от договора формално е уговорена неустойка за неизпълнение за задължение на ответника, но фактически се дължи не неустойка, а договорна лихва,

представляваща допълнителна печалба на кредитора. Това е така, доколкото за да не възникне вземането за неустойка, договорът предвижда редица условия, които са кумулативно дадени, следва да бъдат изпълнени в много кратък срок, поради което е обективно трудно да бъдат покрити от заемателя. Излага подробни съображения в насока. Посочва, че неустойката била уговорена и като сигурна част от дълга, като следва да се заплаща разсрочено на равни части, заедно с всяка погасителна вноска. При уредените трудно изпълними условия, за да не възникне задължението за неустойка, както и предвид размера ѝ от 615,50 лева /при главница от 700,00 лева/, неустойката излизала извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и наказателна функции и се превръща само в средство за обогатяването на кредитора. Ето защо тя била нищожна. Фактически не се касаело за дължима неустойка, а за вземане, което се плаща заедно с вноските за главница и лихва, което вземане представлява допълнителна печалба за кредитора, освен лихвата. В конкретния случай реално е уговорена допълнителна договорна лихва, която да плаща длъжникът и която е печалба за кредитора. Посочва, че противоречието със закона и/или с добрите нрави прави уговорката за неустойка нищожна по силата на чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 3 ЗЗД и препятства възникването на вземането и на задължението за неустойка. С клаузата на чл. 8 от процесния договор за паричен заем обаче е предвидена неустойка за неизпълнение, но не на главното задължение на заемателя - да върне заетата сума на падежа, а на задължението в тридневен срок от подписване на договора, да представи обезпечение за кредитора. Предназначението на обезпеченията към един договор за кредит е да гарантират изпълнението на задължението на кредитополучателя да върне заетата сума и дължимите лихви. При липса на такова обезпечение заемателят има право на преценка дали въобще да сключи договора за заем, като тази преценка предхожда сключването на договора. Позовават се на ТР № 1 от 15.06.2010 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2009 г., ОСТК. В исковата молба се твърди, че клаузата на чл. 8 от процесния договор била и неравноправна по смисъла на чл. 143 ЗЗП, поради което също нищожна на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП, тъй като била договорена във вреда на потребителя и цели единствено обогатяване на заемотателя чрез възникването в негова полза на вземане за неустойка, като по този начин оскъпява цената на заема. Този извод се подкрепял от обстоятелството, че е изначално предвидено неустойката да се кумулира към погасителните вноски, като се разсрочи изпълнението ѝ. Поради това следвало да се приеме, че уговорената неустойка не отговаря на изискването за добросъвестност в гражданските отношения и води до значително неравновесие между правата и задълженията на заемателя и заемотателя. Налице е и неравноправност по чл. 143, т. 5 ЗЗП, според която разпоредба е неравноправна клауза, която задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Същата била уговорена с цел да се заобиколи императивната разпоредба на чл. 19, ал.4 Закона за потребителския кредит, уреждащ максимален размер на годишния процент на разходите, поради което на основание чл. 21 ЗПК е нищожна и плащане по нея не се дължи. Договорът за заем противоречал на част от императивните постановки на ЗПК. В случая следва да се приложи чл.21, ал.1 ЗПК, който гласи, че всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна. В договора трябвало да се посочи размера на лихвения процент, като в конкретната хипотеза в този процент трябва да е включена и неустойката, която като неустойка е нищожна, а реално е сигурна печалба за кредитора. Следователно месечният лихвен процент не бил 3.330%, както е записано, а следва да е по-голяма число, ако в него участва и вземането, формално уговорено като неустойка. Нарушен бил чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като не бил посочен реалният годишен лихвен процент. Освен това, доколкото лихвата била част от ГПР следвало да се посочи и друг размер на ГПР, различен от този в договора. В този размер следвало да участва и сумата от 615,50 лева, изразена като процент. Това не било сторено, поради което бил нарушен чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. По този начин не ставало и ясно дали ГПР не надвишава пет пъти размера на законна лихва. Позовава се на чл. 11, ал. 1 ЗПК, която разпоредба определяла съдържанието на договора. Твърди, че в случая имало нарушение на т. 9 и т. 10 от посочената разпоредба, с оглед на което на осн. чл. 22 от ЗПК договорът бил

недействителен. Последиците от тази недействителност били посочени в чл. 23 от ЗПК - когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. В исковата молба се твърди, че в изпълнение на Договор за паричен заем № *** към искане № *** бащата на ищците бил заплатил на ответника сумата от 1450,00 лева. Поради недействителността на договора за заем за него е било възникнало задължение за връщане само на чистата сума, която е получил по него - 700,00 лева, а не на лихви и други разходи. Следователно, разликата между заплатената сума от 1450,00 лева до дължимата от 700,00 лева в размер на 750,00 лева била платена при начална липса на основание и като недължима подлежала на връщане от ответника на основание чл.55, ал.1, предл. 1 от ЗЗД.

Ищците подали заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК, въз основа на което била издадена заповед № *** за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК от 11.04.2022г. по частно гражданско дело № ***/2022г. по описа на РС Хасково. Срещу заповедта е подадено в срок възражение от длъжника „К. И.“ ООД. С оглед изложеното ищците молят да бъде признато за установено по отношение на ответника дължимостта на вземане в размер от 750,00 лева, представляваща недължимо платена сума /без основание/ по Договор за паричен заем № *** към искане № *** от 06.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 28.03.2022г. от изплащане на сумата. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил такъв от „К. Й. ООД, ЕИК: ***“, с който взема становище за недопустимост на исковата молба и неоснователност на предявения иск. Твърди, че на 05.10.2020г. В. З. Б. подал Молба за заем № *** до „К. Й.“ ООД, чрез която моли да му бъде отпуснат паричен заем в размер на 700лв. които да бъдат върнати на 10 броя погасителни вноски с основание „за текущи нужди“. Предоставен и е СЕФ. В подаденото искане за отпускане на заем В. Б. декларирайки е предложил на „К. Й.“ ООД да обезпечи заема с гарант и ценна книга. Ответникът одобрил молбата за заем за сумата от 700 лева, като на 06.10.2020г. в гр. Смолян между страните-В. З. Б., и К. Й. ООД, в бил сключен Договор за паричен заем № *** към Искане № ***, при посочени в чл. 3 параметри. В чл.4, ал.1, било посочено, че същият служи като разписка и удостоверение за получената по договора заемна сума от Заемателя. Към момента на сключване на договора В. Б. издал в полза на „К. Й.“ ООД само ценна книга като обезпечение по договора, а предоставянето на гарант е заявил, че ще стори в тридневен срок след подписване на договора, а ако не успее ще заплати предвидената за това неустойка. Видно от приложения договор за заем, в чл. 8 на същия е направено подробно описание на уговорена неустойка в размер на 615.50 лв. с начин на разсрочено плащане в случай на неизпълнение в тридневен срок от сключването на договора от страна на Заемателя на задълженията по чл.6, ал.2 от договора. Заемателя В. Б. не изпълнява своето обещание да предостави надлежно обезпечение като не предоставя гарант като обезпечение по договора. Ето защо към сумата по договора за заем, представляваща главница и договорни лихви е включена и уговорената в чл.8 от договора за заем неустойка. С това общия размер на дължимата по договора за заем сума става 1450 лв., съставена от сумите, както следва: общо дължима сума за целия период на договора в размер на 834.50 лв. ведно с неустойка в размер на 615.50 лв. Съгласно погасителен план към договора, месечните погасителни вноски, дължими от Заемателя за погасяване на задълженията по договора за заем с „К. Й.“ ООД, са общо 10 на брой в размер на 145.00 лв. всяка, тъй като към сумата по чл. 3, ал.2 от договора за заем 83.45 лв. е включена и сума в размер на 61.55 лв., представляваща разсрочено плащане на неустойката съгл. чл.8 от договора за заем освен ако заемателя не допълни обезпечението с гарант. Посочва, че на заемоискателя била предоставена преддоговорна информация чрез предоставяне на Стандартен европейски формуляр-(доказателство № 2), съобразен изцяло с изискванията на ЗПК. Оспорва релевираните от ищеца възражения за нищожност на договора за кредит. Посочва, че в чл. 3 на сключения договор за заем № *** е направено подробно описание на параметрите на отпуснатия заем, а именно посочени са: размер на отпуснатия заем, размер на погасителна вноска, ден на плащане, вид вноска, брой погасителни вноски, месечен лихвен процент, дата на първо плащане, обезпечения, дата на последно плащане, такса за

усвояване, обща сума за плащане. В договора не са посочени референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти, тъй като лихвеният процент е фиксиран за целия период на договора и е в размера, посочен в чл. 3 от договора. Твърди, че са спазени разпоредбите на чл. 10, ал. 1 от ЗПК, чл. 11, ал. 1 т.7-т. 12, т. 20 и чл. 12, ал. 1, т.9 от ЗПК, чл.11, ал.1, т.20 от ЗПК., чл.11, ал.2 от ЗПК, чл.19, ал.4 от ЗПК, като излага подробни съображения в тази насока. Посочва, че съгласно чл. 9 от договора и чл.7, ал. 3 от ОУ била предвидена възможност потребителят да се откаже от договора, без да сочи причината и без да дължи обезщетение и неустойка в 14-дневен срок от сключване на договора. Посочва, че клаузата на чл.8 във връзка с нормата на чл. 10, ал.4 от ЗПК, която урежда условията, при които е допустима едностранна промяна на общия разход по кредита за потребителя, а именно едновременно наличие изрично предвидена в договор възможност за увеличаване и за намаляване на общия разход по кредита и описание на обстоятелствата приложими към промяната на общия разход по кредита, които да са обективно обосновани и да не зависят от волята на кредитора, както било в настоящия случай. Твърди, че предвидената в чл.8 от договора за заем неустойка на представлява общ разход по кредита. Посочва, че клаузата е акт на индивидуално договаряне защото потребителя може без съгласието на кредитора да я промени и второ защото в сравнение с други аналогични договори за заем сключени със същия кредитор за едни и същи предоставени парични суми като главници процесния договор се различава от тях именно във финансовата си рамка. Твърди, че неустойката не се включва в размера на общия разход по кредита по смисъла п.1, т.1 от ДР на ЗПК И условията на чл. 1, ал.4, вр. ал.5 от ЗПК по отношение на нея са неприложими. По изложените съображения моли за отхвърляне на иска. Претендира разноски.

След преценка на събраните по делото доказателства, обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка със становищата на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед за изпълнение на парично задължение № *** от 11.04.2022 г., издадена по ч.гр.д. № ***/2022 г. по описа на Районен съд Хасково, Гражданска колегия, Шести граждански състав е разпоредено ответното дружество да заплати на ищците сумата от 750 лева, представляваща недължимо платена сума /без основание/ от наследодателя на ищците – В. З. Б., по Договор за паричен заем № *** към искане № *** от 06.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 28.03.2022 г. до изплащане на сумата, както и направените по делото разноски в размер на 25 лева за държавна такса. Разпоредено е ответното дружество да заплати на адв. М. М. О. сумата от 300 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по делото. Срещу издадената заповед за изпълнение е постъпило възражение, а настоящият иск е предявен в законоустановения едномесечен срок по чл. 415, ал. 4 от ГПК, с оглед на което същият е допустим.

Липсва спор между страните, а и от събраните по делото доказателства се установява, че В. З. Б.- заемател и К. Й.ООД- заемотател е сключен Договор за паричен заем №*** към искане № *** от 06.10.2020 г. , при следните параметри: Размер на отпуснатия заем: 700 лева; Месечен лихвен процент: 3.330%; ГПР: 48,190%; Брой вноски: 10; Дата на последно плащане: 06.08.2021 г; Обща сума за плащане: 834,50 лв.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от договора заемателят с полагането на подписа си удостоверява, че е получил заемната сума в размер на 700.00 лева.

Съгласно чл. 6 от Договора страните се съгласяват договорът за заем да бъде обезпечен с гарант/и, отговарящ/и на условията на чл. 10, ал. 2, т. 1 от Общите условия към договора за заем и с още едно от посочените по-долу обезпечения, по избор на Заемателя: 1. Ипотека върху недвижим имот, съгл.чл.10, ал.2, т.3 от Общите условия; 2. Особен залог върху движимо имущество, съгл. чл.10, ал.2, т.2 от Общите условия; 3. Банкова гаранция, съгл. чл.10, ал.2, т.4 от Общите условия 4. Ценна книга издадена в полза на Заемотателя.

Условията, на които следва да отговарят обезпеченията са следните:

Съгласно чл. 10, ал. 2, т. 1 от ОУ към договора за заем гарантите следва да отговаря на следните условия: две физически лица, всяко от които да отговаря на следните условия: да има нетен размер на осигурителен доход в размер над 1000,00 лева, съгласно справочните данни на НОИ; да работи по безсрочен трудов договор; да не е Заемател по договор за заем, сключен със Заемодателя; да няма неплатени осигуровки за последните две години; да няма кредити към банки или финансови институции с класификация различна от „Редовен“, както по активни, така и по погасени задължения, съгласно справочните данни на ЦКР към БНБ. Съгласно т. 2 от същата разпоредба залоget следва да е учреден върху движима вещ, чиято пазарна стойност (оценка) надвишава два пъти общата сума за плащане по Договора за заем, включващо договорената главница и лихва. Съгласно т. 3 от същата разпоредба учредената ипотека следва да е първа по ред. В т. 4 от чл. 10, ал. 2 ОУ са описани изискванията към обезпечението банкова гаранция – да е издадена от лицензирана в БНБ търговска банка, за период-включващ от сключване на договора за заем до изтичане на 6 /шест/ месеца след падежа на последната редовна вноска по погасяване на заема и обезпечаваша задължение в размер на два пъти общата сума за плащане по договора за заем, включваща договорената главница и лихва.

Съгласно чл. 8 от договора в случай, че заемателят не предостави договореното в чл. 6 договора обезпечение в тридневен срок от сключването му или представеното обезпечение не отговаря на условията, посочени в чл. 10, ал. 2, т. 1 и т. 4 от Общите условия към договора за заем, заемателят дължи на заемодателя неустойка в размер на 615.50 лева, с начин на разсрочено плащане подробно посочен в Погасителен план към договора за заем.

Видно от представения погасителен план към договора размерът на погасителната вноска без неустойка по чл. 8 от договора възлиза на 83,45 лева. Размерът на разсрочената неустойка по чл. 8 от Договора за заем при липса на обезпечение възлиза на 61,55 лева, а общия размер на погасителната вноска с включена разсрочена неустойка по чл. 8 от Договор за заем е в размер на 145 лева. Така общо дължимата сума от заемополучателя по договора възлиза на 1450 лева.

Като доказателство по делото са приети Молба за заем № *** от 05.10.2020 г. от В. З. Б., Стандартен европейски формуляр, в който са описани параметрите на сключения договор за заем.

От представеното удостоверение за наследници изх. № ****г. издадено от Община Р. е видно, че В. З. Б. е починал на 16.01.2022 г., като е оставил за наследници М. В. Б.- син и Е. В. Б.- дъщеря: ищци в настоящото производство.

По делото е изготвено заключение на съдебно-счетоводната експертиза, от което се установява, че В. З. Б. е заплатил по Договор за паричен заем № *** към искане № *** сумата от 1450,00 лева. С внесената сума от 1450 лв., са погасени следните задължения по пера: главница -700 лв., възнаградителна лихва- 134,50 лв.; неустойка -615,50лв. При параметри на договор за заем: главница -700 лв, месечен лихвен процент -3,33%, дължима лихва 134,50 лв, погасителни вноски 10 бр.по 83,45 лв., Неустойка 615,50лв. разпределена в 10 вноски по 61,55 лв., Обща месечна погасителна вноска 10 бр.по 145,00лв. Общо платена сума -1450 лв., годишния процент на разходите /ГПР/ би бил 495,5326 %.

Съдът кредитира заключението на изготвената по делото съдебно-счетоводна експертиза като компетентно, обективно, а и неоспорено от страните.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Страните не спорят, а и от събраните по делото доказателства се установява, че между наследодателя на ищите и ответното дружество е възникнало правоотношение по договор за потребителски кредит. Ответникът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, поради което има качеството на кредитор по чл. 9, ал. 4 ЗПК. Ищецът е физическо лице,

което при сключването на договора действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност, поради което има качеството на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК. Ето защо сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон- ЗПК.

Разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 ЗПК уреждат формата и съдържанието на договора за потребителски кредит. Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10 ал. 1, чл. 11 ал. 1 т. 7-12 и т. 20, чл. 12 ал. 1 т. 7-9 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците ѝ са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи.

В исковата молба са релевирани основания за недействителност на договора за потребителски кредит, свързани с изискването на чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 от ЗПК. Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 9 от ЗПК договорът за потребителски кредит следва да съдържа лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти. С разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК е установено, че в договора за потребителски кредит следва да се съдържа информация за годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите. В процесния случай, твърденията за недействителност на процесния договор поради противоречието му с чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 ЗПК следва да бъдат разгледани съвместно, доколкото са неразривно свързани с клаузата на чл. 8 от Договора. Прочитът на съдържанието на посочената клауза и съпоставянето ѝ с естеството на сключения договор за паричен заем, налага разбирането, че по своето същество тя представлява скрито възнаграждение за кредитора. Така въведените изисквания в цитираните по-горе клаузи от договора за броя и вида обезпечения (двама поръчители и обезпечение по избор на заемателя: първа по ред ипотека, особен залог върху движимо имущество, банкова гаранция, ценна книга, издадена в полза на заемотателя) и срока за представянето му (тридневен), създават значителни затруднения на длъжника при изпълнението му до степен, че то изцяло да се възпрепятства. Изискванията, които посочената клауза от договора възвежда за потребителя са на практика неосъществими за него, особено предвид обстоятелството, че последният търси паричен кредит в сравнително нисък размер от 700 лева. Предвид това, не само правно, но и житейски необосновано е да се счита, че потребителят ще разполага със съответна възможност да осигури банкова гаранция в размер на два пъти общата сума за плащане по договора, първа по ред ипотека върху недвижим имот, залог върху движима вещ на стойност два пъти общата сума за плащане или поне две лица- поръчители, които да отговарят на многобройните, кумулативно поставени изисквания към тях. Тоест, поставяйки изначално изисквания, за които е ясно, че са неизпълними от длъжника, то кредиторът цели да се обогати. От друга страна непредставянето на обезпечение не води до претърпяването на вреди за кредитора, който би следвало да съобрази възможностите за представяне на обезпечение и риска при предоставянето на заем към датата на сключване на договора с оглед индивидуалното договаряне на условията по кредита. Същевременно, кредиторът не включва т.нар. от него „неустойка” към договорната лихва към кредита и към ГПР, като стремежът му е по този начин да заобиколи нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, съгласно която ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет. Видно от изготвеното заключение на съдебно – счетоводна експертиза, при включването на вземането за неустойка в размер от 615,50 лева в ГПР, то същият би бил 495,5326 %. Самият кредитор в

погасителния план по договора изначално включва вземането за „неустойка при липса на обезпечение” при формирането на анюитетната вноска. Включена по този начин към погасителните вноски, неустойката на практика се явява добавък към възнаградителната лихва и представлява сигурна печалба за заемодателя. Именно предвид гореизложеното, то съдът счита, че вземането за неустойка, на практика представлява скрито възнаграждение за кредитора и като такова е следвало да бъде включено, както в лихвения процент по договора, така и в годишния процент на разходите. Ето защо процесният договор не отговаря на изискванията на чл. 11 ал. 1 т. 9 и т. 10 от ЗПК, тъй като посочения в договора лихвен процент и ГПР не отговаря на реално прилаганият между страните, което води до недействителността на договора съобразно разпоредбата на чл. 22 от ЗПК. Тази норма, от една страна, е насочена към осигуряване защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, а от друга - към стимулиране на добросъвестност и отговорност в действията на кредиторите при предоставяне на потребителски кредити така, че да бъде осигурен баланс между интересите на двете страни. В случая липсата на ясна, разбираема и недвусмислена информация в договора не дава възможност на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора предвид предоставените му от законодателя съответни стандарти за защита. Този пропуск сам по себе си е достатъчен, за да се приеме, че дори целият договор е недействителен, на основание чл. 22 от ЗПК, във връзка с чл. 26 ал. 1, предложение първо от ЗЗД, без да е необходимо да се обсъждат останалите аргументи на ищеца. Оттук- след като целият договор за кредит се явява нищожен, то такава е и конкретната клауза за неустойка по него.

На осн. чл. 23 от ЗПК потребителят дължи само чистата стойност на кредита, без да дължи лихва или други разходи, която чиста стойност в настоящия случай възлиза на 700 лева. От изготвената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че общо внесената сума от наследодателя на ищите по процесния договор за кредит възлиза на 1450 лева, поради което разликата между подлежащата сума на връщане на основание чл. 23 от ГПК и общо заплатената от заемополучателя сума възлиза на 750 лева, която сума се явява недължимо платена при начална липса на основание и подлежи на връщане. От представеното по делото удостоверение за наследници е видно, че ищите са наследници от първи ред на починалия наследодател В. З. Б.. На осн. чл. 5, ал. 1 от ЗН същите имат равни права в наследството, с оглед на което надвнесената сума по недействителния договор за паричен заем, сключен между наследодателя им В. З. Б. и ответника, им се дължи по равно. Предвид изложеното съдът намира, че предявеният иск е доказан по основание и размер, поради което следва да бъде уважен.

По отношение на разноските:

На осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищите следва да бъдат присъдени направените по делото разноски, от които 25 лева за внесена държавна такса и 300 лева депозит за съдебно-счетоводна експертиза. В заповедното производство по ч.гр.д. № ***/2022 г. по описа на РС Хасково са направени разноски 25 лева – държавна такса, които следва да се присъдят в полза на ищите на основание т.12 от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК.

В представения по делото договор за правна защита и съдействие е посочено, че ищите се представляват безплатно от адв. М. О. на осн. чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА. Изрично в подобни хипотези законодателят е предвидил възможността съдът да определи размер на адвокатското възнаграждение, което с оглед цената на иска тук следва да бъде изчислено съгласно чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като същото възлиза в размер от 300 лева, която сума следва да се присъди директно в полза на пълномощника, доколкото това не представляват направени от страната разноски, а определени от съда такива на неговия адвокат по реда на чл. 38, ал. 2 от ГПК. По същите съображения в полза на адв. М. О. следва да бъде присъдена и сумата от 300 лева за осъществено безплатно процесуално представителство на длъжниците по ч.гр. д. №***/2022 г. по описа на РС Хасково. Възражението за

прекомерност на адвокатското възражение на ищите, направено от ответника е неоснователно, доколкото възнаграждението е определено съобразно предвидения в Наредбата минимум, с оглед материалния интерес по делото. Предвид изложеното съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, в отношенията между М. В. Б., ЕГН *****, с адрес село К., община Р. и Е. В. Б., ЕГН *****, с адрес село С., община Р., от една страна и „К. Й.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № .., представлявано от управителя В. М. И., от друга, че „К. Й.“ ООД дължи на М. В. Б. и Е. В. Б. сумата от 750 лева (седемстотин и петдесет лева) - главница, представляваща недължимо платена сума (без основание) по Договор за паричен заем № *** към искане № *** от 06.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 28.03.2022 г. до изплащане на вземането, за която сума е издадена Заповед № *** за изпълнение на задължение по чл. 410 от ГПК от 11.04.2022 г. по ч.гр.д. № ***/2022 г. по описа на РС Хасково.

ОСЪЖДА „К. Й.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № ..., представлявано от управителя В. М. И. да заплати на М. В. Б., ЕГН *****, с адрес село К., община Р. и Е. В. Б., ЕГН *****, с адрес село С., община Р. сумата от 25 лева (двадесет и пет лева) разноски за държавна такса и сумата от 300 лева (триста лева) разноски за депозит за съдебно-счетоводна експертиза по гр.д. № 177/2022 г. по описа на РС Мадан, както и сумата от 25 лева (двадесет и пет лева) разноски за държавна такса по ч.гр.д. № ***/2022 г. по описа на Районен съд Хасково.

ОСЪЖДА „К. Й.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № ..., представлявано от управителя В. М. И. да заплати на адв. М. М. О., АК Смолян, служебен адрес: гр. Р., бул. „Б.“ № .., Булстат ***, сумата от 300 лева (триста лева) адвокатско възнаграждение, определено на осн. чл. 38, ал. 2 от ЗАДв, за процесуално представителство по гр.д. № 177/2022 г. на Районен съд Мадан, както и сумата от 300 лева (триста лева) адвокатско възнаграждение, определено на осн. 38, ал. 2 от ЗАДв за процесуално представителство по ч.гр.д. № ***/2022 г. по описа на РС Хасково.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Смолян в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Мадан: _____